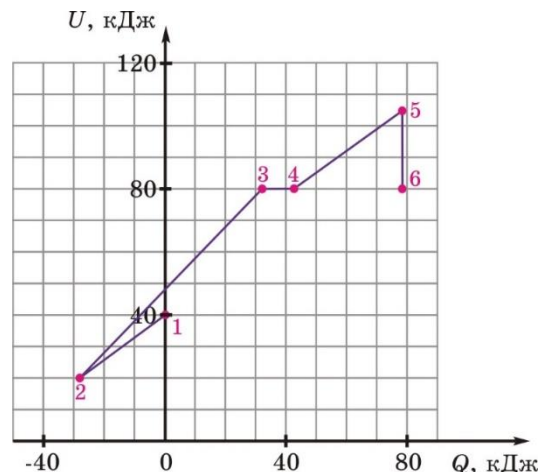

Міністерство освіти і науки України
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Український фізико-математичний ліцей Київського національного
університету імені Тараса Шевченка
XXIV Всеукраїнська учнівська Інтернет-олімпіада з фізики
2024/2025 навчального року
I (заочний) етап II тур
11 клас

3. «Термодинамічна карта»

На рисунку наведений графік процесу з ідеальним газом (розрідженим вуглекислим газом) у координатах U, Q (тут U — внутрішня енергія газу, Q — отримана газом кількість теплоти). Накресліть графік цього процесу в координатах p, V (p — тиск газу, V — його об'єм). Дотримуйтесь правильного співвідношення між координатами характерних точок. Опишіть характер кожного з етапів процесу.

Підказка 1. Існують газові процеси, які називають політропними — це процеси, під час яких теплоємність C газу є сталою. Для таких процесів виконується рівняння $pV^n = \text{const}$, де $n = \frac{C_p - C}{C_V - C}$.

Підказка 2 (в першу чергу для тих, хто працює на маленькому екрані). Координати точок на графіку (надані в кДж): точка 1 (0; 40), точка 2 (−28; 20), точка 3 (32; 80), точка 4 (43; 80), точка 5 (78; 105), точка 6 (78; 80).